

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Құмар ойындар жаман әдет пе, әлде ауру ма?

ЖАРИЯЛАНДЫ
05.12.2023СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/147676/

Лудомания-соңғы кездері әлемдік трендке айналған және қауіпті вирус ретінде таралатын ғасыр проблемаларының бірі. Бұл эпидет құмар ойындарға патологиялық бейімділікпен сипатталатын тәуелділіктің өте кең таралған түрі. Ойыншы қоршаған факторлар мен өмірлік оқиғаларға қарамастан ойнауды тоқтата алмайтын деңгейге жетеді.

Жыл сайын ауру Қазақстанның барлық өңірлеріндегі мыңдаған отбасыларды жойып, адамдарды шексіз қарыздар алуға мәжбүр етіп отыр. Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев Ұлттық қоғамдық сенім кеңесінің V отырысында бұл эпидет туралы кеңінен ескертіп, атқарушы билікке нақты тапсырмалар берді.

«Әлеуметтік аурулар келесі ұрпақтың денсаулығына зиян тигізеді. Темекі шегуге, алкогольге және есірткіге тәуелділік — ең кең таралған жаман әдеттер. Сонымен қатар, соңғы уақытта жастар арасында лудомания, яғни құмар ойындарға тәуелділік артып келеді. Бұл проблемадан тек ойыншылардың өздері ғана емес, олардың отбасылары, туыстары мен достары да зардап шегеді. Заманауи технологияның арқасында біздің жастар құмар ойындарға оңай тәуелді болды».

Осыған сәйкес, Қазақстанда ойынға тәуелділік проблемаларын мойындайтын адамдардың саны шамамен 36 000 адамды құрайды.

Біздің асыл дініміз де құмар ойындарды құптамайтыны анық. Құран аятында «нәпсі» сөзімен бірдей мағынаға ие «майсир» сөзі айтылады. Исламдағы құмар ойындарға тыйым салу туралы Құранның «Маида» сүресінің 90-91 аяттарында: «О, сенгендер! Шынында да, мас күйіндегі сусындар, құмар ойындар, тас пұттар мен көріпкел жебелер шайтанның істерінен шыққан. Одан аулақ болыңыз, мүмкін сіз сәттілікке жетесіз. Шынында да, шайтан мас күйінде ішетін сусындар мен құмар ойындардың көмегімен араздық пен жеккөрушілік танытып, сізді Алланы еске алу мен дұғадан алшақтатқысы келеді. Сіз шынымен тоқтамайсыз ба?!»((Әл-Маида сүресі 90-91).

Сондықтан аяттағы ең үлкен күнәлардың ішінде құдайға жолдастарымен танысумен қатар, алкогольдік ішімдіктер, мас сусындар, құмар ойындар туралы да айтылады. Құмар ойындар-бұл адамды санадан және адами қасиеттерден айыратын және оны шайтанның жалған жолына апаратын ауыр күнәлардың бірі. Мұндай заңсыз әрекеттерден аулақ болу, көп жұмыс істеу және адал ақша табу қажет.

Ойынға тәуелділік әртүрлі жыныстағы және жас топтарындағы адамдарға әсер етуі мүмкін. Ол ойыншының назары мен қызығушылығына назар аударатын ойын түрімен ерекшеленетін бірнеше түрге ие. Құмар ойындардың негізгі түрлері:

- Казино құмар ойындары мен ойын автоматтары-тәуелділіктің классикалық түрі болып табылатын өте кең таралған түрі. Ең танымал құмар ойындар: Ойын автоматтары, рулетка, карта ойындары және интернет-казино;
- Компьютерлік ойын-бұл жасөспірімдерде ойынға тәуелділіктің ең көп таралған түрі. Оны ойнағанда адам смартфонда, компьютерде немесе консольде ойнаудың шұғыл қажеттілігін сезінеді.
- Спортқа немесе басқа оқиғаларға ставка жасау – ересектердегі ең көп таралған ойынға тәуелділік. Ойнаудың негізгі себебі-тез және оңай ақшалай пайда табу мүмкіндігі;
- Инвестициялық ойын-Форекс, криптовалюта нарығында ойнау, қаржы пирамидаларына және басқа да күмәнді инвестициялық жобаларға қатысу арқылы тез байып кету мүмкіндігімен тікелей байланысты. Людоман өзінің инвестициясының әрбір салымын жеңіс немесе шығын ретінде қабылдайды.

Людомания көбінесе тәуелділіктің пайда болуымен және алкогольді асыра пайдаланумен бірге жүреді, бұл жағдайды одан әрі нашарлатады. Мұндай жағдайларда жедел наркологиялық көмекке жүгінген абзал.